

ת"פ 44215/05 - מדינת ישראל נגד ליאור אדרי

בית משפט השלום בנצרת

20 מרץ 2018

ת"פ 44215-05-16 מדינת ישראל נ' אדרי
בפני: כב' השופטת הבכירה-לילה יונג-גפר
המאשימה מדינת ישראל
נגד ליאור אדרי
הנאשם נגד

החלטה

בפני בקשה לתיקון כתוב האישום בדרך של הוספה עד מומחה לרשות עד התייעזה.

כתב האישום והההילכים

1. כתב האישום מייחס לנאשם עבירות של גרם מוות ברשלנות והפרת הוראה חוקית.

האירוע נושא כתב האישום התרחש ביום 14.9.26, אז גרם הנאשם, לטענת התייעזה, למוותה, בעבר יומיים, של קתרין אנדריאה מיכאן (להלן: "המנוחה"), שאotta הרכיב על אופנווע ים.

2. הרשלנות המויחסת לנאשם מתבטאת, על פי כתב האישום, בשלושה נושאים, שרק אחד מהם רלבנטי להחלטה זו, והוא, כי הנאשם התעלם מחובתו לוודא כי נסעי אופנווע הים שאותו השיט, ובهم המנוחה, יהיו לבושים במכנסי מגן שיש בהם כדי להגן מפני פגעות, ולא מילא אחר הוראות הבטיחות הקבועות בתקנות הנמלים (בטיחות השיט) התשמ"ג - 1982.

3. כתב האישום בתיק זה הוגש ביום 16.11.16, ההקראה התקיימה ביום 22.5.16, ולאחר מספר דוחיות לשם משא ומתן בין הצדדים, נמסרה על ידי הסניגורית ביום 9.3.17 תשובה מפורטת לכתב האישום והתיק נקבע לשמיית הוכחות.

ציוין כי בתשובה לכתב האישום לא נתען מפורשות להuder קשר סיבתי בין אי לבישת מכנסי מגן על ידי המנוחה לבין מוותה, אך הסניגורית צינה כי הנאשם כופר בסעיפים 7 ו- 8 לכתב האישום המתארים את מהלך פציעתה של המנוחה, והודיעה כי תשקל עמדתה בהמשך.

עם זאת, במהלך המשפט, הועלתה שאלת הקשר הסיבתי על ידי בית המשפט ונותרה פתוחה, תוך המלצה לב"כ הצדדים לboa בדברים לשם לבון הסוגיה.

4. שמיית הוכחות הrella, איפוא, ביום 5.6.17 ונשמעה סדרה בהתחשב ביוםני בית המשפט וב"כ הצדדים

במשך שלוש ישיבות.

ישיבת הוכחות נוספת נקבעה ליום 11.1.18 לשמיית עד התביעה האחרון וסיום פרשת התביעה, אך מועד זה נדחה ליום 14.3.18 לביקשת ב"כ הצדדים, על מנת לגבות סופית עדמתן לפני השמע עדותו של העד, שהינו עד מהותי.

5. ביום 18.3.18, ערב ישיבת הוכחות, הוגשה על ידי ב"כ המומחה בקשה זו לתקן כתוב האישום, בה מבקשת היא להוסיף לרשות עד התביעה עד מומחה בשם Kevin C. Breen שמקום מושבו בארצות הברית, ואשר להערכת התביעה, יש בחוות דעת מטעמו כדי לבסס את טענתה בדבר קיומו של קשר סיבתי בין אי לבישת מכנסי המגן לבין התוצאה הקטלנית.

יובהר: התביעה טרם יקרה קשר עם המומחה, לא ברור אם המומחה אכן למסור חוות דעת מטעמה, ולא ניתן גם לדעת בשלב זה מה יקבע בחוות הדעת ועד כמה יהיה בה כדי לסייע בבירור הסוגיה שבמחלוקת.

טיעוני התביעה

6. התביעה מבססת את בקשתה על העובדה כי המומחה נטל חלק בדיונים המקדים שהתקיימו בראשות הספנות במסגרת הליך חקיקת התקנה המטילה על כל נוסע אופנously ים חובה לבוש מכנסי מגן. לטענתה, "קיימות אינדיקטות", כלשונה, אך שיש בידיו נתונים אמפיריים המתייחסים יכולת של מכנסי המגן למנוע נזקים הנגרמים מפיגועות דומות לאלו שגרמו למותה של המנוחה.

מנוסח הבקשה עולה כי אין התביעה מתכוונת לקבל מן המומחה חוות דעת לגבי DINAMIKA הפגיעה המסויימת באירוע נשוא כתוב האישום, ככל שניתן בכלל לבדקה, ועל השאלה אם במקורה מסוים זה, היה בליבשת מכנסי מגן כדי למנוע את התוצאה הקטלנית, אלא חוות דעת כללית באשר לתועלת שלביות של מכנסי מגן בהגנה מפני פגיעות.

7. התביעה, המודעת כמובן לעובדות אלו, מנמקת את הגשת הבקשה עוד לפני היתכנות הוגש חוות הדעת, ובוודאי לפני נתקבלו מסקנותיה, אך בששל העובדה כי מדובר במומחה שמקום מושבו בחו"ל, הליך קבלת חוות הדעת כרוך בעליות ניכרות ובפרוצדורה מורכבת, ועל מנת שלא להשוויא את כספי המדינה לrisk, מקדימה היא ומבקשת כבר בשלב זה כי בית המשפט יתר את הוספת המומחה לרשות עד התביעה.

בהגינותה, מבירה התביעה כי השלמת הפרוצדורה הכרוכה בקבלת חוות הדעת תצריך דחיה של הדיון עד לקבלתה, פרק זמן של מספר חודשים. אך אוסף כי התביעה אינה נוקבת במספר החודשים הדרושים, אך ניתן להניח ברמת וודאות גבוהה, כי מדובר במספר חדשים רב, שלאחריו ידרשו פרק זמן נוסף ופרוצדורה מורכבת נוספת כמו גם עליות נוספות, לשם חקירת המומחה על ידי הסניגורית והליכים נוספים, כגון שמיית עדים מחודש והגשת חוות'D נגדית, במידת הצורך.

8. גם לנוטנים אלו מודעת התביעה, ואף על פי כן, סבורה היא כי מדובר במקרה חריג, שיש בו כדי להצדיק

את בקשה.

ראשית, טענת היא, מדובר במקרה ראשון, לפחות במדינת ישראל, שבו הסתיימה תאונת הקשורה בשימוש באופנו ים במנות, כאשר בכל התאונות הקודמות שאירעו, נגרמו רק פציעות או נזקי רכוש. על כן עלות במהלך הדיון סוגיות משפטיות ראשוניות שטרם נדונו די צרכן בפסקה ובספרות, ואשר תיק זה מספק הזדמנויות לבירורן, ומצדיק נקיטה באמצעות חריגים לשם כך.

9. שנית, כך התביעה: שעה שמדובר באירוע שבו קופחו חי אדם, קים אינטראס ציבורי מובהק בהעמדתם לדין של מי שרשלנותם הלאורית הובילה לתוכאה זו, וחווות דעת המומחה נדרשת על מנת להניח בפני בית המשפט את מלאו המידע הרלבנטי.

10. ושלישית: אכן, שמיית פרשת התביעה עומדת בפני סיום, אך הצורך בקבלת חוות הדעת עליה רק במהלך ניהול ההליך ולאחר הערות בבית המשפט, בהתאם לפסקת בית המשפט העליון המוזכרת בבקשתה, יש להעדיף את הצורך בחשיפת האמת ועשיות צדק על פני שיקולים פרוצדורליים.

לשיטה, האיזון בין צורך הנאשם למשפט הוגן לבין צורך החבירה להרשות אשימים וזכוי החפים מפשע, מתערער כאשר פגמים וכיישונות טכניים של התביעה או ההגנה חורצים את גורל המשפט, ובכך נגרמת פגעה באמון הציבור בתבונת המערכת הפלילית.

11. במסגרת השלמה טיעונית בעלפה הוסיף התביעה כי מדובר בחוות דעת הנוגעת ללב ליבה של המחלוקת בין הצדדים, וייהי תוכואיתה אשר יהיה, יהיה בהן כדי לשפר או על הסוגיה.

עוד טענה כי על אף השלב המתקדם של ההליכים, מצוים אנו עדין בשלב פרשת התביעה, עד התביעה שטרם העיד הוא הבוחן מטעם רשות הספנות, הוא העד הרלבנטי לסוגיה, ועל כן לא תיפגע הגנת הנאשם.

כן הגישה התביעה אסופה פסיקה בגין לתקן כתבי אישום בשלבים מאוחרים אף יותר של המשפט, וגם כאשר הצורך בתיקון נגרם בשל רשלנות התביעה. במקרה זה, טענה, לא התרשלה התביעה, אך מאוחר ודובר במקרה ראשון מסווג, לא הייתה ערה בשעת הגשת כתב האישום לקושי בסוגיית הקשר הסיבתי.

טיועני ההגנה

12. הסניגורית, צפוי, מתנגדת נחרצות לבקשתה. לטענתה, עמדו כל הנתונים הרלבנטיים בפני התביעה עת הוגש כתב האישום, וככל שנדרשת הגשת חוות דעת של מומחה, היה עליה להשיגה עוד טרם הגשת כתב האישום. במיוחד אמרום הדברים, שעה שמדובר, גם לטענת התביעה, באישום ראשון מסווג, ומכאן שהיא על התביעה לחובה מיוחדת לבחון מראש המצד הראיתי והמשפטתי בתיק, בטרם תאשים את הנאשם בجريمة מותה ברשלנות של המנוחה.

13. לטענת הסניגורית, יש בתיקון כתוב האישום בשלב זה כדי לגרום לפגיעה קשה ביכולת התגוננות של הנאשם. פרשת התביעה נמצאת על סוף סיום, מתווך 20 עדמים ברשימת עדי התביעה נותר עד אחד ויחיד (אף אם מהות), וככל שתותר הopsis העד יתכן שייהי בכך כדי לשנות את קו הגנתו של הנאשם, לאחר שכבר חשב את קו הגנתו המקורי שבו נקט בהסתמך על החומר הקיים, אשר לא השתנה מאז הוגש כתוב האישום לפני קרוב לשנתיים.

14. עוד טענת הסניגורית כי בשלב זה לא ברור כלל מה תניב חוות הדעת כל שתוغو, ומכל מקום, משמעות הopsis העד היא עניינית דין בלתי נסבל לנאם, הן בהמתנה חוות הדעת, הן בחקירה מחדש של כל העדים שהיעדו עד כה, ואולי אף בהיעוצות עם מומחה מטעם ההגנה.

15. מבחינת האיזונים שבין זכויות הנאשם לאינטראס הציבורי, מצינית הסניגורית כי משמעות דחינתה של הבקשה אינה בהכרח זיכוי של הנאשם, ועל הבסיס הראייתי הקיים ניתן להרשיע את הנאשם בשל עבירות אחרות שאין גרם מוות ברשלנות. מילא, הפגיעה באינטראס הציבורי, ככל שהוא קיימת - שהרי לא ידוע אם חוות הדעת תועיל לתביעה - היא מצומצמת יותר מן הנטען על ידי התביעה.

דין

16. אין חולק כי מדיניות ההחלטה כפי שהובהרה מקדמת דנא ובעקביות על ידי בית המשפט העליון, ואשר עיקריה אוזכרו herein בסוגרת בקשה זו והן באסופה ההחלטה שהוגשה על ידי התביעה, אינה מקדשת את סדר הדין כערך עליון. תחת זאת מורה היא על ערכית איזון ראוי בין הצורך בחשיפת האמת לבין חשיבות קיימים של הכללים הפרודצודוריים, ככל שקיימת סתירה בין השניים, כאשר זכות הבכורה ניתנת לצורך בחשיפת האמת ועשית משפט צדק (ע"פ 52/63 היעץ המשפטי לממשלה נ' פיגנבראום, פ"ד יז 1081 (1963)).

17. ואולם: זכות בכורה זו מותנית בתנאי ביל יubar, והוא, הבטחת הליך הוגן לנאם ומניעת עotta דין בדרך של יצירת אי-ווידאות בנוגע למצבו המשפטי, שינוי מצבו לרעה או בכל דרך אחרת הפוגעת ביכולתו להגן (ע"פ 79/73 עווזר נ' מדינת ישראל, פ"ד לג(3) 606 (1979)).

ודוק: שיפור סיכון התביעה להביא להרשעתו של הנאשם אינו מהוות שלעצמו עיוות דין או פגיעה ביכולת הנאשם להגן. כדי לקבוע כי מתקיים או עשוי להתקיים עיוות דין, יש להראות כי הסטייה מסדרי הדין תפגע ביכולתו של הנאשם להגן כהלה במשפטו, כי הסטייה פוגעת בהגינותו של ההליך או כי הסטייה תגרום לעניין דין בלתי סביר ול Abedzin האמון ביכולת מערכת המשפט לקיים הליך תקין, בתור פרק זמן סביר וללא שינוי חזית או התפתחויות מפתיעות אחרות במהלך המשפט (ע"פ 766/07 כהן נ' מדינת ישראל (19.11.07), פסקה 29; ע"פ 5019/09 חלילווה נ' מדינת ישראל (20.8.13), פסקה 25)).

18. כמו כן שבתו록 מגוון השיקולים להשגת האיזון הראוי, יש לתת גם משקל לחשיבות הסטייה מסדרי הדין וההועלות שבצדקה לשם השגת המטרה של גילוי האמת וعشית משפט. אך גם אם מדובר בחשיבות ותועלת רבות, עדין ינגןו אלו מפני זכותו של הנאשם להליך הוגן והחובה להימנע מעיוות דין.

בעניינו נוטה כפ' המازנים, להבנתי, באופן חד ממשעי אל עבר דחיתת הבקשה.

19. מן הפן האחד - חשיבותה ותועלתה של הסטיה מסדרי הדין הרגילים מוטלות בספק. למעשה, מבקשת התביעה לחתה לה הזדמנות לצאת למעין מסעDig, שאפשר ייניב בסופו של התהליך את הראה הדרישה, לשיטתה, לשם הרשות הנאשם, ואפשר שלא.

כפי שהובר לעיל, התביעה עצמה אינה יודעת בשלב זה אם תוכל בכלל לקבל חוות דעת כלשהו, וגם אם תומצא חוות דעת צזו, אין דרך לדעת מה יהיה מסקנותיה, עד כמה תהיה רלבנטית למקרה הפרטיקולרי שבפניו, ועוד כמה תהיה בה תועלת לתביעה.

בנסיבות אלו, ספק גדול אם עצם הסטיה המבוקשת מסדרי הדין מוצדקת גם באספект הציבורי.

20. אכן, כפי שצווין לעיל, חשיבות ההקפה על סדרי הדין נופלת בחשיבותה מחשיבות גילוי האמת ועשיות משפט צדק. עם זאת, אין לזלزل ולבטל כל אחר יד גם את חשיבות כללי הפרוצדורה.

כללים אלו לא בצד נקבעו, ומטרתם לסייע בניהולו של משפט תקין, על מנת שבית המשפט לא יהפוך לזרת התגוששות חסרת מסגרת וגבולה, אשר תקשה על בירור העובדות, על הכרעה במחלוקת המשפטית ובסופו של דבר על עשיית משפט צדק.

21. סטיה מכללים אלו אפשרית כמובן, גם כאשר מדובר בתיקון טעות או אף רשלנות, אך זאת רק במקרים שבהם קיימת מידת מסוימת לפחות של ודאות כי תולד תועלת ממשית בגין האמת ועשיות משפט צדק, שאם לא כן, נמצאים מעדיפים פגעה וודאית בערך השמירה על סדרי הדין, למען תועלת ערטילאית ומוטלת בספק.

כפי שהובר לעיל, מצב הדברים בעניינו רחוק מתיאור זה, האיזון בין שני האינטרסים השונים במקרה זה אינו מצדיק סטיה מסדרי הדין, ומתעם זה כשלעצמם, היתי דוחה את הבקשה.

אני נדרשת לשאלת העלוויות הכרוכות בהמצאת חוות דעת צזו, שכן נושא זה נתן לשיקול דעתה של התביעה וממילא אין בידי כלים להכריע בשאלת כדאותן וההצדקה להן.

22. מן הפן השני - הפגיעה בזכותו של הנאשם להליך הוגן ויעות דין: גם אילו סברתי כי התביעה הראתה סיכוי ממשי לתועלת בתיקון כתוב האישום, עדין יש לבחון אם ועד כמה יש בהענות לבקשה ממשום עיות דין, פגעה ביכולת הנאשם להתגונן, פגעה בהליך הוגן, וממילא באמון הציבורי במערכת המשפט.

23. בבחירה זו ההגנה שבו נקט בעצה אחת עם באט כוחו, שינה הנאשם את מצבו לרעה לעומת המצב בו פתיחת המשפט, שכן בבחירה זו וההתמדה בה עד לשלב זה, חשף הנאשם את קזו הגנתו, ואייפשר לתביעה להיערכ בהתאם לכך להוכחת האמור בכתב האישום.

היענות לבקשת התביעה תחייב את הנאשם להעיר מחדש לבחינת קוו הגנה חדש, שימושקו יפגע כתוצאה מהתנהלות הגנה עד כה. בבקשת התביעה אינה לתקן טכני בכתב האישום, ולמעשה, היה והבקשה תתקבל, ידרש הנאשם להתחיל מבראשית את משפטו, אולי עמד פעמיים לדין בגין אותם מעשים, אך בעמדת נחיתות לעומת מצבו המקורי.

24. זאת ועוד: הנאשם נתן תחת משא ההליך הפלילי המתנהל נגדו מזה קרוב לשנתיים, וזאת מעבר למשך הכבד של מי שמייחסת לו גרים מותו של אדם מזה קרוב לארבע שנים, ואל קל הדבר בעיניינו. הנאשם הוא, ככל שידיעתי מוגעת, אדם נורטטיבי לחלווטין, אשר מצא עצמו נאשם בהליך פלילי מורכב וחמור, ואין ספק כי כל מהלך חייו הרגיל נוצר, תוך שהוא ממතין לסיום ההליך לכואן או לכואן, על מנת שיוכל להמשיך בחיו.

25. היענות לבקשת תוליד בהכרת צורך לשקל מחדש את כל דרך הגנתו של הנאשם, על כל המשטמע מכך, צורך בהמתנה לקבלת חוות הדעת, בחקירה המומחה על כל הקשיים הכרוכים בכך, בחקירה מחדש של עדי תביעה שהיעדו עד כה ואף בהשגת חוות דעת נגדית והעמדת מומחה ההגנה לחקירה נגדית.

בהערכתה זהירה ניתן לומר כי יש בכך כדי להאריך את המשפט בשנתיים נוספות לפחות.

עינוי הדין בנסיבות העניין הינו קיצוני ובבלתי סביר לחלווטין.

26. מדובר, איפוא, בפגיעה כפולה בנאים: הן באופן ניהול ההגנה והן בעיני הדין. הפגיעה הראשונה עולה כדי עייפות דין ופגיעה קשה ביכולתו של הנאשם להציגו, והשנייה שליטה קיומו של הлик הוגן, זכות יסוד העומדת לנאים.

לכך יש להוסיף את האינטרס הציבורי - מעבר לאינטרס הנאשם - של סופיות הדיון והבאת ההליך המשפטי לכל סיום בטור פרק זמן סביר. אין ספק כי בהיענות לבקשת יהי משומם פגעה קשה גם באינטרס זה.

27. התובעת טוענת כי מדובר במקרה ראשון מסוגו, וזה המקור למחדר התביעה לצפות את שאלת הקשר הסיבתי והימנעות מקבלת חוות דעת מומחה טרם הגשת כתב האישום. בכך יש אולי כדי להסביר את המחדר אך בוודאי שאין כל הצדקה לתקנו על גבו של הנאשם זה.

יש לקוות כי מקרה ראשון זה יהיה גם האחרון שבו יאביד אדם את חייו בנסיבות דומות, אך היה וחיללה יקרה האסון בשנית, תdagג התביעה אז להציג בחוות דעת מומחה טרם הגשת כתב האישום, באופן שניית יהיה לנחל הлик הוגן וראוי.

אוסיף עוד, כי ככל שמדובר בחוות דעת כללית או עקרונית, אין צורך להמתין למקרה נוסף, ונitin להציג בעוד מועד בחוות הדעת, שתעמדו לרשות המדינה ביום פקדוה.

בין אםvr ובין אםvr, אין מקום להפוך את הנאשם לבן ערובה עד לקבלת חוות הדעת.

28. קבלת הבקשה תגרום, מעבר לפגיעה הקונקרטית בנאשם כפי שפורט לעיל, גם לפגיעה קשה באמון הציבור במערכת אכיפת החוק. מצב דברים זהה ישרר חוסר יציבות, חוסר מקצועיות וחוסר הגינות, ובסופו של דבר יצא גם שכרו של האינטרס הציבורי בהפסדו.

כפי שציינה הסניגורית בצדק, אין משמעות דחיתת ההחלטה בהכרח זיכוי של הנאשם, וככל שימצא כי הנאשם אכן עבר עבירה כלשהי, ניתן את הדין על כך, וממילא, גם הפגיעה באינטרס הציבורי - ככל שתהיה - מוצומצת יותר.

לאור כל האמור לעיל, הבקשה נדחתה.

המצוירות תשליך ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, ד' ניסן תשע"ח, 20 מרץ 2018, בהעדר הצדדים.